

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตอีสาน คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

BU5004 ชื่อรายวิชา(ไทย) พระไตรปิฎกศึกษา 3
(อังกฤษ) Tipitaka Studies 3

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

เป็นวิชาบังคับ ในหมวดวิชาพื้นฐาน สำหรับทุกสาขาวิชา

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 นายแก่นเพชร แฝงสีพล

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

ตุลาคม 2557

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนวิชานี้ นักศึกษาสามารถ

1.1. เข้าใจโครงสร้างและเนื้อหาของพระอภิธรรมปิฎก

1.2. เข้าใจวิธีการจัดหมวดหมู่ ประวัตติและสาระสำคัญของพระอภิธรรม

1.3 เข้าใจหลักพระพุทธศาสนา การอธิบายและตีความธรรมะตามแนวอภิธรรม

1.4 เข้าใจหลักพุทธปรัชญา จิตวิทยาในพระอภิธรรมและสามารถประยุกต์ใช้พระอภิธรรมในการดำเนิน

ชีวิตประจำวันได้

1.5 มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม คิดวิเคราะห์และริเริ่มสร้างสรรค์ วางแผนการทำงานและแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์ได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

พระไตรปิฎกศึกษา 3 เป็นรายวิชาพื้นฐานบังคับทางพระพุทธศาสนา ซึ่งนักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจประวัติความเป็นมา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระอภิธรรมปิฎก เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้สาระสำคัญเรื่องจิต เจตสิก รูป และนิพพาน ซึ่งถือว่าเป็นธรรมชั้นสูง เป็นเรื่องของสภาวะธรรมล้วน ๆ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นรูปธรรม สามารถอธิบายและตีความธรรมะตามแนวอภิธรรม เข้าใจพุทธปรัชญาตามนัยพระอภิธรรม จิตวิทยาในพระอภิธรรมและสามารถประยุกต์ใช้หลักอภิธรรมในการแก้ปัญหาชีวิต ประจำวันซึ่งเต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงได้ การเรียนอภิธรรมเป็นการเน้นเรียนรู้ตนเองและทำความเข้าใจตนเองให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ตนเองและสังคมด้วย

การปรับปรุงรายวิชานี้ในครั้งนี้ เป็นการเสริมทักษะการดำเนินชีวิตอย่างมีศิลปะ และมีความสุขตามแนวทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้คนเรามีสติมากยิ่งขึ้นในการทำงานหรือภารกิจของตนเอง อภิธรรมนี้เป็นขุมทรัพย์ทางพระพุทธศาสนาที่ชาวไทยและต่างชาติสามารถศึกษาและค้นคว้าด้วยตนเองได้ ซึ่งหลักสูตรนี้ได้ปรับปรุงเป็นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาโครงสร้างและเนื้อหาของพระอภิธรรมปิฎก การจัดหมวดหมู่ในพระอภิธรรมปิฎก ประวัตติและสาระสำคัญของพระอภิธรรมจากคัมภีร์ในพระอภิธรรมปิฎก พระอภิธรรมในฐานะหลักวิชาการพระพุทธศาสนา หลักการอธิบายและตีความธรรมะตามแนวอภิธรรม พุทธปรัชญาตามนัยพระอภิธรรม จิตวิทยาในพระอภิธรรมและการประยุกต์ใช้หลักอภิธรรมในการดำรงชีวิต

To study the structure and contents of the Abhidhamma Pitaka, group classification in Abhidhamma Pitaka, history and essence of Abhidhamma from the scriptures of Abhidhamma Pitaka, Abhidhamma in the position of the Buddhist academic principles, principles of explanation and interpretation of Dhamma, the Buddhist philosophy, psychological science and application of principles of Abhidhamma in living.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมง/ภาคการศึกษา			
	บรรยาย	ฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
3 (3-0-6)	บรรยาย 48 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	ไม่มีการฝึกปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

การให้คำปรึกษานักศึกษาเกี่ยวกับวิชานี้ ดำเนินการผ่าน 1 ช่องทางคือ (1) การให้คำปรึกษาโดยตรงในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ประมาณสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง (เฉพาะรายที่ต้องการ)

รายวิชา	อาจารย์ผู้สอน	วัน เวลา ที่ให้คำปรึกษา	สถานที่ หรือ หมายเลข ห้อง	หมายเลข โทรศัพท์ ของ อาจารย์	E-mail ของ อาจารย์ผู้สอน	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ให้คำปรึกษา
พระไตรปิฎกศึกษา 3	นายแก่นเพชร แผงสีพล	วันพฤหัสบดี 08.30-11.30 น.	ห้อง 234 (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ)	085 001 4929	Kaen1168@gmail.com	3 ชั่วโมง/สัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1. มีจิตสำนึกและตระหนักศึกษาในการ	-บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบัน	-พฤติกรรมกรรมการเข้าเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และ

	ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางอาชีพ	-อภิปรายกลุ่ม -ให้นักศึกษาเสนอและรวมกลุ่มทำงานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในสังคม -บรรยายเนื้อหาพร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ เป็นสื่อในการเรียนรู้ และวิธีแก้ปัญหา	ตรงเวลา -ประเมินผลการศึกษาจากการทำงานกลุ่ม -ประเมินผลการศึกษาจากการสอบ
●	2.มีวินัย ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	-บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบัน -อภิปรายกลุ่ม -ให้นักศึกษาเสนอและรวมกลุ่มทำงานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในสังคม	-พฤติกรรมกรเข้าเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา -ประเมินผลการศึกษาจากการทำงานกลุ่ม -ประเมินผลการศึกษาจากการสอบ
●	3.มีจิตสาธารณะ รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถาบัน และประเทศชาติ	-บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบัน -อภิปรายกลุ่ม -ให้นักศึกษาเสนอและรวมกลุ่มทำงานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในสังคม	-พฤติกรรมกรเข้าเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา -ประเมินผลการศึกษาจากการทำงานกลุ่มและสังเกตพฤติกรรม -ประเมินผลการศึกษาจากการสอบ

2. ความรู้

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1.มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีสำคัญในสาขาวิชา	บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม -โครงการและนำเสนองาน -มอบหมายงานกลุ่มเพื่อศึกษาข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วนำมาวิเคราะห์ตามหลักการของพระพุทธศาสนา	-ทดสอบย่อย สอบปลายภาค ด้วยแบบทดสอบที่เน้นเรื่องการวัดหลักการและการนำไปใช้ -ประเมินจากการทำงานและความสามารถในการนำเสนองาน
●	2.มีทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ในสาขาวิชา	-ยกตัวอย่างกรณีศึกษาปัญหาทางการดำเนินชีวิตและการทำงาน -ความรู้เทคนิคในการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตตามแนวพระอภิรธรรม รู้จักมองโลกมองชีวิตในด้านที่เป็นความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น	-ทดสอบย่อย สอบปลายภาค ด้วยแบบทดสอบที่เน้นเรื่องการวัดหลักการและการนำไปใช้ -ประเมินจากการทำงานและความสามารถในการนำเสนองาน
●	3.มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการใหม่ๆ ในสาขาวิชา		-ทดสอบย่อย สอบปลายภาค ด้วยแบบทดสอบที่เน้นเรื่องการวัด

	รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชา	-บูรณาการการเรียนรู้จากงานวิจัยและประยุกต์ใช้งานวิจัยเรื่อง แนวคิดสิทธิมนุษยชนในพระไตรปิฎก: หมวดพระสุตตันตปิฎก	หลักการและการนำไปใช้ -ประเมินจากการทำงานและความสามารถในการนำเสนองาน
●	4. ตระหนักศึกษาในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์	-ศึกษางานและประยุกต์ใช้งานวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามสังคหวัตถุกับการประสานงานของบุคลากรสำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	-ทดสอบย่อย สอบปลายภาค ด้วยแบบทดสอบที่เน้นเรื่องการวัดหลักการและการนำไปใช้ -ประเมินจากการทำงานและความสามารถในการนำเสนองาน
●	5. มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา		-ทดสอบย่อย สอบปลายภาค ด้วยแบบทดสอบที่เน้นเรื่องการวัดหลักการและการนำไปใช้ -ประเมินจากการทำงานและความสามารถในการนำเสนองาน

1. ทักษะทางปัญญา

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1. สามารถค้นหา ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพัฒนาความรู้และการแก้ปัญหาทางอาชีพได้อย่างสร้างสรรค์	-การบรรยาย/อภิปราย/ซักถาม-วิเคราะห์กรณีศึกษา ศึกษา งานวิจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา -การทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ -นำเสนอตามเนื้อหาที่ได้รับมอบหมาย	-ประเมินผลจากการสอบกลางภาคและปลายภาค -ประเมินผลจากการนำเสนอ -สังเกตพฤติกรรมการวิเคราะห์งานและการทำงานร่วมกันในการทำงาน -การตรวจให้คะแนนชิ้นงานแต่ละครั้ง
○	2. สามารถคิดวิเคราะห์และริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของตนในการแก้ปัญหาการทำงานได้		
○	3. สามารถวางแผนการทำงานและการบริหารจัดการงานได้		

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
○	1.มีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม		
●	2.ตระหนักศึกษาในความแตกต่างหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	<ul style="list-style-type: none"> -จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา -ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม -การนำเสนอผลงานรายกลุ่มในการทำงาน -ทักษะการทำงานเป็นทีม -ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> -ประเมินจากงานที่นำเสนอและพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม -การนำเสนอผลงานและความรับผิดชอบร่วมกันในงานนั้น -สังเกตพฤติกรรม
●	3.มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและอาชีพอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> -ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม -เน้นความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> -ประเมินจากงานที่นำเสนอและพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม -การนำเสนอผลงานและความรับผิดชอบร่วมกันในงานนั้น -สังเกตพฤติกรรม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
-		-	-
-			
-			

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หน่วย บท และหัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	อาจารย์ผู้สอน
1	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ พระไตรปิฎก ความนำ ประวัติของพระพุทธเจ้า องค์ประกอบสำคัญของ พระพุทธศาสนา ความหมายของ พระไตรปิฎก ความเป็นมาของพระไตรปิฎก ความสำคัญของพระไตรปิฎก	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.PowerPoint ผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
2	โครงสร้างและเนื้อหาของ พระไตรปิฎกโดยย่อ ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับพระอภิธรรมปิฎก ประวัติการแสดงพระอภิธรรมใน คัมภีร์อรรถกถา	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2 ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
3	ประเภทของพระอภิธรรมปิฎก		1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	1.แนะนำวิธีการผ่าน	นายแก่นเพชร

	เนื้อหาโดยย่อของพระอภิธรรม คัมภีร์อภิมมัตถสังคหะ ประโยชน์ของการเรียนพระอภิธรรม		2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	แฝงสีพล
4	จิตวิทยาในพระอภิธรรม สิ่งมีชีวิตตามทัศนะของพุทธปรัชญา เถรวาท ความหมาย การเกิดขึ้น การเสวยอารมณ์ และวิถีของจิต	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
5	ลักษณะและหน้าที่ของจิต อำนาจของจิต ประเภทของจิต	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
6	ประเภทของการยึดและการหัวเราะ การให้ผลของกรรมดีกรรมชั่ว คำอธิบายเรื่องการใช้คำว่า อเหตุก	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
7	ปัญญาในมหากุศลจิต ประเภทของกุศลกรรม การให้ผลของกุศลกรรม	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก	นายแก่นเพชร แฝงสีพล

			3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	
8	สิ่งที่ขัดขวางความสงบของจิต ประเภทของฌาน ประเภทและการทำลายกิเลส ประเภทของพระอริยบุคคล	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
9	ทัศนะเรื่องเจตสิกในพระอภิธรรม ความหมาย ลักษณะของเจตสิก ประเภทของเจตสิก	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
10	อัญญาสมานาเจตสิก สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ปกิณณกเจตสิก	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
11	อกุศลเจตสิก โสภณเจตสิก	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล

12	ทัศนะเรื่องรูปในพระอภิธรรม ความหมายของรูป ลักษณะเฉพาะของรูป ประเภทของรูป คำอธิบายของรูป นิพัตถนรูป มหาภูตรูป ๔ ปสาทรูป ๕	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
13	วิสยรูป หรือ โคจรรูป ๔ ภาวรูป ๒ หทยรูป ๑ ซีวีตรูป ๑ อาหารรูป ๑	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
14	อนิพัตถนรูป ปริจเฉทรูป ๑ วิญญัตติรูป ๒ วิการรูป ๓ ลักษณะรูป ๔	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
15	ทัศนะเรื่องนิพพานในพระอภิธรรม ทุกข์ ๑๐ ประการ ความหมายของนิพพาน สภาวะของนิพพาน	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจ็กเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ	นายแก่นเพชร แฝงสีพล

	ผลของพระนิพพาน		4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	บรรยาย	
16	นิพพาน ๒ ประเภท นิพพาน ๓ ประเภท บูรณาการเรียนการสอนจากงานวิจัย เรื่องแนวคิดสิทธิมนุษยชนใน พระไตรปิฎก	3	1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใบงาน หรือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 2.บรรยายทบทวนในบางหัวข้อที่เป็นปัญหาในการเข้าใจของนักศึกษา และมอบหมายงานรายบุคคล 3.มอบหมายงานกลุ่ม 4.ซักถามประเด็นที่สงสัย	1.แนะนำวิธีการผ่าน ทางโปรเจกเตอร์ 2.ตำราหลัก 3.เอกสารประกอบการ บรรยาย	นายแก่นเพชร แฝงสีพล
สอบปลายภาค					

หมายเหตุ ผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)	2. ด้านความรู้ (Knowledge)	3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)	5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical analysis, communication and Information Technology Skills)	6. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor) – ทักษะทางกายภาพ ทักษะในการใช้อวัยวะในการปฏิบัติงาน

1. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ
---------	---------------	----------------	-------------------	---------------

ที่				ประเมินผล
1	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระอภิธรรม	-ใช้แบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่มอบหมาย	-	30%
2	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อหา การจัดหมวดหมู่ของพระอภิธรรม	-นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย -ทดสอบ	6	20%
3	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจสาระและหลักธรรมสำคัญในพระอภิธรรม	-นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย -ทดสอบ	ทุกครั้ง	10%
4	นักศึกษาตั้งใจเรียนและสนใจเรียนในรายวิชาพระไตรปิฎกศึกษา 3	-ประเมินผลจากการเข้าเรียนของนักศึกษา	ทุกครั้ง	10%
5	นักศึกษาส่งงานตามที่ได้รับมอบหมายและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	นักศึกษาส่งงานตรงเวลาและผลงานถูกต้องสมบูรณ์	15-16	30%
รวม				100%

เกณฑ์การให้คะแนน

A=80-100, B+=75-79, B=70-74, C+=65-69, C=60-64, D+=55-59, D=50-54, F=0-49

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

เอกสารการวิจัยเรื่อง แนวคิดสิทธิมนุษยชนในพระไตรปิฎก: หมวดพระสุตตันตปิฎก โดย พรหมชัย ปองขจัดภัย.

เอกสารอัดสำเนา. มปป.

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **พระอภิธรรมปิฎก**. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย: พระอภิธรรมปิฎก** เล่มที่ 34-45, พิมพ์

ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.

สุชีพ ปุณฺณภาพ, **ประวัติศาสตร์ศาสนา**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, 2511.

_____, **พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน**, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2512.

พุทธรักษ์ ปราบนอก, ผศ., ดร. **พระไตรปิฎกศึกษา 3**, ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาเมฆราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน, ขอนแก่นฯ: หจก. ขอนแก่นการพิมพ์, 2553.

เสถียรพงษ์ วรรณปก, ผู้แปล. **พุทธวจนะในธรรมบท**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเสถียรโกเศศนาคะประทีป, 2523.

พุทธทาส อินทปัญโญ. **พุทธประวัติจากพระโอษฐ์**. กรุงเทพฯ: อักษรสาส์น, 2500.

พระเทพเวที (ประยูร ปยุตโต), **พุทธธรรม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2529.

แสง จันทร์งาม, **ศาสนศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2545.

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, **หลักพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2524.

นภาจรี นำเบญจผล, ผศ., และคณะ, **จิตวิทยาศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, 2543.

ทวี ผลสมทบ, **ปรัชญาศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535.

บุญมี แทนแก้ว, **พุทธปรัชญาเถรวาท**. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2545.

เสถียรพงษ์ วรรณปก, **คำบรรยายพระไตรปิฎก**. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: ธรรมสภา, 2550.

สุเทพ พรหมเลิศ, **พระไตรปิฎกศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: หจก.ไทยรายวันการพิมพ์, 2552.

พระธรรมปิฎก(ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2543.

Buddhaghosa, **The Visuddhimagga** (The Path of Purification), Translated by Bhikkhu Nyanamoli, Colombo: M.D. Gunasena Co., Ltd., 1964.

Radhakrishnan, ed. **History of Philosophy: Eastern and Western**, London: George Allen Unwin Ltd., 1975.

Hick, John. **Philosophy of Religion**. London: Prentice-Hall International, Inc., 1963.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ จัดทำโดยนักศึกษา จัดเป็นกิจกรรมในการนำความคิดและความเห็นจากนักศึกษา ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน (โดยวิธีการอื่น ที่ไม่ใช่การประเมินโดยนักศึกษา)

การเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน มีกลยุทธ์ ดังนี้

- ผลการเรียนของนักศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการวิจัยในและนอกห้องเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชานี้ มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชา จากการสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาและพิจารณาผลสอบของนักศึกษา

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดรายวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน หรือเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรง เพื่อให้ศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ